

Megjelenik hetenként
kétszer:

csütörtökön és vasárnap

Felelős szerkesztő:

SZENDRŐI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhi-
vatal Sopron, Háromhátér 3.

TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLET

Előfizetési ár:

Egész évre . . . K 8.—

Fél évre. . . „ 4.—

Negyed évre. „ 2.—

Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

A katolikusság

Poroszországban.

(Dr. K. L.) A porosz katolikusság rend-
kívüli vívmányt köszönhet a mostani nagy
háborúnak.

Köztudomású, hogy a katolikus centrum-
párt a birodalom politikájában már előkelő,
sőt döntő tényező.

II. Vilmos császár tehát azzal jutalmazta
porosz katolikus alattvalóinak hűségét és
áldozatkészségét, hogy a jezsuiták kitiltásá-
ról szóló rendeletet megsemmisítette.

Tanulságos adatok is bizonyítják azon-
ban, hogy a katolikusság még jobban gyar-
apodik az országban, mint a protestánság.

1875. óta kezdték a születési adatok
mérlegébe a felekezeti tagoltságot is fölvenni.
A hivatalos kimutatásokból akkor kiderült,
hogy ezer újszülött közül 603 tiszta evan-
gélus 339 tiszta katolikus házasságra esett.

Tizenöt év múlva az evangélikusok
585-re fogynak, a katolikusok pedig 345-re
emelkednek. 1900-ban ez a szám arány
553 : 376, 1905-ben 539 : 390, 1910-ben 523 :
404, 1911-ben már csak 519 jut az evan-
gélusokra és 408 a katolikusokra.

Ezek a hivatalos adatok tehát azt
bizonyítják, hogy 36 év alatt — vagyis egy
emberöltőben — Poroszország protestáns
nemzedéke 60.3 százalékról 51.9 százalékra
hanyatlott, holott a római katolikusoké
33.9 százalékról 40.8 százalékra gyarapodott.

Ha a fejlődés e természetes aránya

megmarad, akkor a további 36 év múlva
a poroszországi protestáns nemzedék csak
43.5, a katolikusság pedig 47.5 százalék
szerint keletkezik a népesedés.

Még érdekesebbek a házassági statisztika-
i — abszolút becsű — adatai: 1875-ben
a tiszta evangélikus házasságokból született
603,972 gyermek; ellenben 1908-ban —
amikor legnagyobb volt a számarány, —
csak 585.229. A katolikus házasságokból
1875-ben 399,939, 1908-ban 481,631 és 1911-
ben 499,592 gyermek keletkezett, vagyis
protestáns részről 1911-ben 18,743-mal ke-
vesebb, a katolikusoknál pedig 119,653-mal
több gyermek látott napvilágot mint 1875-ben.

Ez adatok valóságát igazolják az is-
kolai statisztikai adatok: 1886—1911-ig az
evangélikus vallású népiskolai tanulók száma
3,062,586-ról csak 3,871,902-re emelkedett,
holott a katolikus tanulók száma pedig
1,730,402-ről 2,650,722-re szaporodott.

Még szembeötlőbb öt év adatainak
szembeállítására: 1900—1911-ig a 3,724,547
evangélikus elemista száma öt esztendő alatt
csak 147,355-tel, ellenben a kat. népisko-
lások 2,381,980 összesen 258,747-tel gyara-
podott. Hasonló körülmények között tehát
tizenegy év múlva 1925-re, a porosz tanuló
ifjuság többsége katolikus lesz.

A katolikusság gyarapodásának okait
azzal magyarázzák a luteránus tudósok,
hogy Poroszországban a jómódú lakosság,
evangélikus, de a vidéken élő szerényebb
sorú katolikus családok népesebbek, mint a
városban lakozó evangélikus családok, me-

lyek nem igen óhajtoznak dúsabb gyermek-
áldásra.

Sokat lendített a katolikusok szaporodásán a gyóntatópapság bölcs tanácsa is,
mely a gyermekeket mindig Isten áldásának
hirdette. Még azt is figyelembe kell vennünk,
hogy a hatalmas iparú Poroszországba a
szomszédságból tömérdek katolikus család
vándorol folytonosan.

II. Vilmos császár nemzete azonban
nem osztozik a szabadkőművesek különös
aggódalmában, hogy „Poroszország a ka-
tolikusok prédája lesz.” A világ elsőrendű
nemzete nemcsak anyagiakban és népesség-
ben gyarapodik, hanem erkölcsében is. A
porosz katolikus épen olyan becsületes ha-
zafi, mint az evangélikus felebarát. Épen
azért hódolattal fejet hajtunk dicsőséges szö-
vetségesünk előtt.

A világháború.

Tele van a Duna
szerb halottakkal.

Egy Orsováról érkezett utas tegnap
elmondotta, hogy a Timok-hadosztály kato-
nájának holttestével tele van a Duna medre.
A szerb katonák hullái így jutnak el Orosz-
országba, ahová mindig vágyva-vágytak.
A merész szerbeket, akik életükkel fizették
meg hadvezetőségük elbizakodott terveit,

Az anya.

Városunk végén a munkásházban,
Egyszobás, nedves pincelakásban:
Halványan égő lámpácska mellett
Az anya négy árvát ágyba fektet.

Hérdi szomorún az egyik lányka:
„Még meddig várjunk édes apánkra?” . . .
„Jó apám, ugye, az erős nagyon?
Hát mért nem üti a muszkát agyon?”

Tovább is beszél a Pista gyerek:
„Az apám engem mindig szeretett;
Ha megjött este térdén ringatott,
Amiből evett nekem is adott!”

„Hát mért nem jön már?” Szól síró hangon,
Gyerekeire borúl az asszony:
Szemből titkon könnyje hull rájuk,
Sírva csókolja szemüket, szájuk . . .

„Miért sírsz anyám?” „Dehogy is sírok,
Úr Jézusunkban halálig bírok;
Imádkozzatok csak szépen, csendben:
Mi Átyánk Isten, ki vagy a mennyben” . . .

Szendrői József.

A dunántúli horvátok.

Az „Új Élet” eredeti tárcája.

Az „Új Élet” hasábjain a közelmult-
ban egy cikksorozatot olvastunk, amely a
boszniai viszonyokról érdekes adatokat tar-
talmazott. E tanulmányból azt vettük ki,
hogy Bosznia lakosai közül a Monarchia
szempontjából a legértékesebbek a katolikus
horvátok, mert ezeknek érzései és törekvései
az ortodox pánszerek érvényesülésének leg-
nagyobb akadályai. A cikksorozatnak külö-
nös aktualitását kölcsönözik a jelenlegi
viszonyok, amikor a közvélemény fokozottabb
mértékben érdeklődik az állampolgárok meg-
bizhatósága vagy ki nem elégitő magatar-
tása fölött.

Miután a boszniai katolikus horvátok
nekünk ott lent oly rokonszenves missziót
töltenek be, nem lesz talán értéktelen a mi
szűkebb hazánkban: Sopron, Moson és Vas-
megyében tartózkodó horvátajku lakosságról
néhány vonással megemlékezni. E három
megye horvátnyelvű polgárai a mohácsi-vész
után 1530 körül költöztek ide Boszniából,
Szlavóniából és Lika Krbava megyéből. A
Bécs alá vonuló török hadak Nyugatmagyar-
ország megyéit elpusztították, munkaképes

lakóit rabszíjra fűzték, úgyhogy egyes vidé-
kek teljesen elnéptelenedtek. Ekkor hívta
ide Vas megye akkori főispánja, a Kanizsai
uraság az itt lakó horvátság őseit, akik a
meghívásnak annál szivesebben tettek ele-
get, mert a töröktől lent sokat szenvedtek
és itt szíves fogadtatást, jó földet kaptak
és nagyobb békességet reméltek.

A már majdnem 400 év óta itt tar-
tozkodó horvátok sohasem adtak panaszra
okot. Új hazájuk törvényeit, az itteni álla-
potokat megszokták, megkedvelték és részt-
vettek hazánk minden örömeiben és bánatá-
ban. Amióta a Drávát átlépték, sohasem
alkottak államot az államban, sohasem gra-
vitáltak kifelé, hanem a szó valódi értelmé-
ben véve horvátul beszélő magyarokká
lettek. Mivel nagyobb tömegekben sehohsem
telepedtek meg, a kisebb szigetek idővel
a magyarságba, vagy németségbe felszívód-
tak és ma már csak kevesen tudják, hogy
ez vagy amaz község horvát volt valamikor.

Hogy az itteni horvátság kezdettől
fogva államfenntartó elemmé lett, elsősor-
ban a kath. papság érdeme. Az ő körül-
tekintő vezetésüknek lehet köszönni, hogy
az imádságos könyvek, az egyházi énekek
a vallásosság mellett hazafias tartalmuak is

Szalámit, sajtót, akácmézet, Pilseni Bürgerbräu-
sört, mindenféle gyümölcsnedvet a legjobb
minőségben jutányos árban ajánl

Gruber János

csemegekereskedő

Megyei telefon 375.

Sopron, Várkerület 107/a szám.

tudvalevőleg két héttel ezelőtt csapataink beszorították a Szávába. A holttestek a Szávából a Dunába kerültek, amely a hullákat most lassan hőmpolygeti a Fekete-tenger felé. (M. T. I.)

Az orosz hadügyminiszter kijelentése.

A The Newyork Herald párisi kiadása írja szeptember 15-én: A hadügyminiszter kijelentette, hogy Oroszország figyelmen kívül hagyva az osztrák-magyar sereget, minden erejével Németország ellen fordul.

Csend az orosz harctéren.

(Hivatalos jelentés.) Az orosz hadiszintéren az utóbbi napokban, eltekintve néhány jelentéktelen ágyuzástól, nem folyt harc. Csapataink az állandóan kedvezőtlen időjárás dacára pompás karban vannak.

Höfer vezérőrnagy.

A németek hadifoglyai és zákmányai.

Ezideig (a Neue Züricher Zeitung jelentése szerint) a német táborokban 200,000 foglyot helyeztek el, köztük 5000 tisztet. Az összes foglyok száma meghaladja a 300,000-et, ennek több mint fele, orosz. Több, mint 2000 különféle ágyut zsákmányoltak.

Németország a levegő ura.

A Daily Chronicle egyik utóbbi számában Wells, az ismert angol regényíró kifejti, hogy az aviatikának a mostani háboruban minden valószínűség szerint döntő szerep jut és tényként állapítja meg, hogy minden kétséget kizáróan Németország a levegőtenger urának tekinthető. Amit német aviatikusok művelnek, az a legnagyobb szerű dolog, amit a világ valaha látott. Ezzel szemben a francia és angol aviatikusok teljesítménye gyerekjátékszámba megy. (Bud.T.)

Az „U 9“ hőstette.

Az „U 9“ példája e típus nagy diadala. Akár Emdent, akár Wilhelmshavent vesszük az „U 9“ tengeralatti hajó és társai kiindulópontjának, a távolság a német part és a Skóciától északra levő vizek között legalább 150 mérföld. Ily messze tudott eljutni az „U 9“. Nem csoda, hogy e fényes tett egy

tengerészeti szakértőt arra a nyilatkozatra birt: A jövő a tengeralatti cirkálóké!

Tudnivaló ugyanis, hogy egyes tengerészeti vezetőségek egy idő óta a német típusu oceánjáró tengeralatti naszádoknak valószínűsítő cirkálókká való fejlesztését tervezik.

Az „U 9“ parancsnoka Wedingen sorhajóhadnagy, aki már egyizben hősi cselekedettel hívta fel magára a figyelmet. A háború első napjaiban hajójával felderítő utra indult Anglia keleti partjaira és feladatát oly sikerrel oldotta meg, hogy külön kiüntetést is kapott. E vakmerő vállalkozása után megházasodott, de ismét hajójára ment, amellyel most egyszerre három angol cirkálót tudott elsüllyeszteni.

Eydtkuhnen pusztulása.

Kelet-Poroszországból jelentik a „Berliner Tagblatt“-nak, hogy Eydtkuhnen határ város, amely utolsó német állomás a berlin-pétervári vasúti vonalon, teljesen elpusztult. Az oroszok az elmúlt hetekben, amikor betörték Kelet-Poroszországba, ezt a hatezer lakossal bíró, csinos várost földig lerombolták.

Három angol lovas-brigád megsemmisült.

A francia csataterén három angol lovas hadosztály, amely támadást intézett a német tüzérség ellen, teljesen megsemmisült. Tizenkétezer emberből mindössze kétszázhusz tért vissza.

Francia erődön német zászló.

A Verduntól délre lévő záróerőd, Campe Romaine, Szent-Michiel mellett, elesett. A von der Thann, bajor ezred, az erőd ormára a német zászlót kitűzte. Csapataink ott a Maast átlépték, külföldben sem nyugaton, sem keleten semmiféle változás nincsen.

Az angol flotta vesztesége.

Illetékes helyen közlik, hogy a ma jelentett angol veszteségekkel együtt az angol haditengerészet eddigelé 18 hajót vesztett, köztük 4 nagy cirkálót, amelyek 12.000 tonnánál is nagyobbak.

voltak minden időben. Nekik sikerült őket az itteni helyzetbe oly szerényen beleilleszteni, hogy négy évszázad óta a magyar haza épületének szilárd és soha meg nem ingott gránitköveivé váltak.

Miután most háborus időköt élünk, néhány példával meg akarom mutatni, hogyan viselkedtek a mi horvátjaink kritikusan időkben p. o. 1848-ban, a szabadságharc alatt. Kurelac Ferenc horvátországi akadémikus 1846 és 1848-ban bejárta Sopron-, Moson- és Vas megye horvátjaink közséit és összegyűjtötte a horvát népköltés termékeit. Mivel ez alkalommal a magyarsággal szemben többször ellenérzéseinek adott kifejezést, mint maga panaszkodik, horvát egyének feljelentették és emiatt Moson megyében megyei börtönbe került, honnan 40 napi vizsgálati fogság után mint nem bűnöst szabadon bocsátották.

1848-ban a sopron megyei Répcesarud (akkor Frankó) horvátjaink lakói megtámadták a Zsiráti felperzselt horvát katonákat, köztük három tisztet meg is öltek. Ezért többen később életükkel fizettek. A község hazafias plebánosa Zeichmann és tanítója Ginzler Máté csak nagy nehezen tudták a halált elkerülni, amiért ezt meg nem akadályozták. A Drávától most is élénken visszaemlékeznek erre és a répcesarudiak nem is merik igen megmondani hovávalók, ha egyiknek vagy másiknak itt üzleti dolga támad. Ennek a tanítónak a fia Ginzler János III. éves theologus, mikor veszélybe

jött a haza, honvédruhával cserélte fel az egyházi öltönyt, hősiességgel harcolt és mint tiszt esett el a harc mezején.

Gáspárics Kletus pesti ferencendi szerzetes, theologiai tanár elhagyta a zárdát, a Muraközbe ment, hogy ott horvát nyelvű beszédeivel a horvátokat és vendéket a szabadságharc részére megnyerje; sőt a Drávát is átlépte és ott is agitált a magyarság érdekében. A szabadságharc leveretése után bujdosnia kellett. Elfogták és mint forradalmárt 1853-ban szept. 3-án Pozsonyban halálra ítélték.

Ginzler István szabadbárándi mester és jegyző 1848-ban az iskolában tartózkodó osztrák tisztek haditervét kihallgatta és éjnek idején a sopron megyei Iván község körül táborozó honvédséget az osztrákok szándékáról értesítette. Az ekképen értesített honvédek az ellent bekerítették és meg is verték.

Lovag Hérics Antal, volt cinfalvi plebános és országgyűlési képviselő, aki szintén horvát származású volt, a szabadságharcban a hadseregbe lépett és mint katonapáter teljesített szolgálatot Klapka tábornok mellett. Komárom kapitulációja előtt ő mondta ott az utolsó katonamiséjét.

E néhány immár történelmi példából látjuk, hogy a mi horvát anyanyelvi testvéreink hazaszeretete és áldozatkészsége nemcsak semmi kívánni valót nem hagy, hanem úgy viselkedik akárcsak az alföldi magyarság.

Dubrovits János.

A nyugati harctér.

A nagy főhadiszállásról jelentik: A német nyugati hadsereg jobbszárnyán az Oise-n túl áll a harc. A franciák átkarolási kísérlete eredménytelen volt.

Kelet felé az Argonne erdőig ma nem voltak nagyobb harcok. Az Argonnetől keletre fekvő Varennest a mai nap folyamán bevettük. A támadás előhaladásban van.

A Verduntól délre fekvő záróerődök ellen támadó seregrészek győzelmesen vertek vissza Verdunból a Maason át és Toulból intézett ellentámadásokat és hadifoglyokat ejtettek, gépfegyvereket és ágyukat zsákmányoltak. A nehéz tüzérség látható eredménnyel kezdte meg a tüzelést Troyon, Les Paroches, Camp des Romains és a Lyonville záróerődök ellen. Francia-Lotharingiában és az elzászi határon francia előcsapatokat egyes helyeken visszavertünk. Valóságos döntés még sehoh sem történt.

Belgiumból és a keleti harctérről semmi új hír sincsen.

Belgrád romhalmaz.

Lugos, szeptember 25.

A déli harctérről tegnap egy sereg sebesült érkezett ide. Valamennyien azt mondják, hogy Belgrád romhalmazzá van löve. A sebesültek között volt két súlyosan sérült komitácsi is.

A francia és orosz harctérről.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

A nyugati harctéren ma általában nem fordultak elő jelentékenyebb események. Egyes részleges ütközetek a német fegyverekre nézve eredményesek voltak.

Csingtau ostroma.

A mai lapok pétervári táviratot közölnek, amely szerint azt jelentik Vladivosztokból az orosz lapoknak, hogy a japán aviatikusok bombákat tobtak Csingtau erődítményeire. A bombák két jelentékeny erődöt nagyon megrongáltak. A japánok véleménye szerint Csingtau már csak néhány napig állhat ellent az ostromnak.

Románia szigorúan semleges.

Bukaresti hírek szerint a román kormány visszautasította az orosz követ panaszát, amellyel tiltakozott a román kormány, hogy nem szabad orosz csapatokat szállítani Szerbiába. A bukaresti kormány az orosz követtel szemben hivatkozott arra, hogy mint semleges hatalom kötelessége volt ezt megtiltani.

Szerb bandák gyujtogatása.

Ujszerbiában minden nap rémes dolgok történnek. Kicsevóban egy banda jelent meg, amely szerb katonákból és tömlőcökből szabadon bocsátott rabokból állott. Ez a gyűlevész had Dubica, Klenovec, Popovec és Lascsani falvakban összefogdosta a 40 és 60 éves bolgár férfiakat, házaikat kifosztotta, őket magukat pedig ostromozva kergette Ticsevóig. Itt a bolgár foglyokat a banditák leöldösték. Miután véres munkájukat elvégezték, a banditák ismét visszatértek az említett falvakba, amelyeknek gyermek- és asszonynepe időközben az erdőbe menekült. A banditák felgyújtották mind a négy falut.

Törökország megfenegeti Görögországot.

A „Tanin“ szerint a porta elhatározta, hogy még egy utolsó lépést tesz, miután Athénben tett ismételt lépései, amelyeket a Macedóniából távollevő mohamedánok javainak a görög hatóságok által való lefoglalása ellen tett, eredménytelenek maradtak. Ha e lépés határozott időn belül nem vezetne eredményhez, a porta represszáliákhoz nyul.

A német katolikusok és a háború.

Németországból, Westfaléból kaptuk e levelet: A behívottak otthon mind meggyóntak és megáldoztak. De nem csak ők! Anyák, apák, testvérek, az egész falu vette a szentségeket. Remek volt a hangulat.

Münsterben egy katonáról tudták, hogy az egész századból egyedül ő nem volt a szentségeknél. (A tiszték is voltak.) Amikor a csapat utrakészen állott, a százados azt a katonát a front elé hívta és megkérdezte: „Egyedül maga akar Isten nélkül vonulni?“ — Az elsőpadt katoná időt kért a szentségek vételére.

Az egész sereg lelkiülete bámulatos! Jó kedv, Istenbe vetett sziklaszilárd bizalommal és mély vallásossággal van együtt.

Egyik csatában egy tisztnek tüdejét átjárta a golyó. Barátja egy fiatal, jókedvű tiszt vitte őt ki a golyózáporból és utközben hangosan előimádkozta a sebesültnak a bánat-imádságot! Hátha meghal!

Egy tüzértiszt ezt írta haza: „Az irtózatoss háromnapos harcban csak különös felső oltalom következtében maradtam sértetlen.“

Nem kevésbé épületes az otthonmaradottak viselkedése. A szentségek vétele folytatódólagosan élénk és minden képzeletet felülmul. A köznapi sz. misén, dacára a sürgős munkának, mindig sokan vannak jelen.

Még egyet! Paderbornban most foghat sebesült francia fogoly az első sz. áldozásról járulni. Isten utjai csodálatosak!

Feljegyezte: Egy grófnő.

Hirek.

A kolera. Olvassuk a lapokban, hogy hazánkba a különféle foglyok már behurcolták a kolera. A szomszédos vármegyék közül különösen Esztergom az, mely emiatt hírlapilag már erősen fellelmezte szavát. Sőt kolera gyanus tünetek előfordultak már városunkban is. Aggodalomra azonban még nincsen ok. Amde szükséges a félelmetes járvány ellen a legéberebb ellenőrzés, s a mindennemű óvintézkedések megtétele úgy a hatóságok, mint saját magunk részéről, mert a hatóságok védekezése csak akkor lehet foganatos, ha a közönség is kezébe jár a hatóságnak. Városunknak is kétszeresen kell mindenre ügyelnie, annál is inkább, mert hozzánk néhány ezer galíciai ujonc jött, akik között gyanus esetek már szintén előfordultak. A vizsgálat folyamatban. Vigyáznunk kell tehát minden helyiség tisztántartására; áll ez különösen azon helyekre nézve, ahol a katonaság tartózkodik. Megvizsgálandó, elsősorban a hatóság részéről ezek a régi városi lovarda stb. A közönség figyelmét pedig felhívjuk különösen a tisztaságra, amely fél egészséget jelent. Nagy gondot kell fordítani olyan helyek tisztántartására, ahol, mint például vasutak, villamosok, omnibuszok sokan fordulnak meg. Tisztán kell tartani ruháinkat, testünket kezünket. Lelkiismeretesen kell törődni az ételek és italok tisztántartásával. Nem tanácsos nyers gyümölcsöt, nyers zöldséget és zöld-

paprikát enni. Egyáltalán csak frissen főtt vagy frissen sült ételeket tanácsos enni, kész hideg ételeket pedig csak akkor fogyasszunk, ha kellőképp meg voltak védve külső szennynevezéstől. Gyanus vagy kellemetlen szagú, elváltozott színű, szóval romlásnak indult ételeket, hentesárukat, zöldségfélét azonnal a szemébe kell dobni. A vízvezetési csapokat és környéküket állandóan igen tisztán kell tartani, nem szabad a vízvezeték kagylójába szemetet, hulladékokat önteni vagy éppen ott poszadni hagyni. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy mihielyt valaki hasmenést kap, azonnal forduljon orvoshoz, mert lehetséges, hogy egyszerű hasmenéskor is már fertőzve lehet a beteg a kolera csiráival. Ugyanez okból szükséges, hogy a hasmenéses beteg ürüléke csakis előzetes gyökeres fertőtlenítés után jusson a csatornába vagy árnyékszékgyödrbe. Legjobb fertőtlenítő a 20—25 százalékos méztej és az 5 százalékos karbolsav oldat. Mindegyikből annyit kell venni, a mennyi az ürülék. A hasmenéses beteg szennyes fehérneműjét a rendes kimosás előtt legalább egyórán tul erős lugban kell áztatni. A hasmenéses betegnek nem szabad se tej, se tejtermék, se gyümölcs, vagy bármilyen más élelmiszer vagy ital kezelésével vagy árusításával foglalkoznia mindaddig, amíg az orvos biztosan meg nem állapította, hogy a beteg nem koleras. Mindenkit, akit egyszerre lep meg a hányás és hasmenés, azonnal be kell jelentenie a hatóságnak. Végül kérjük a közönséget, hogy éljen mértékletesen, egészségesen és különösen tartson mértéket a szesz italok fogyasztásában, mert minden mértéktelenség, gyomorrontás, testi gyengeség, különösen pedig a mértéktelen ivás könnyen elősegíti a kolera megbetegedést.

A sopronhorpácsi nemes lelkek. Mikor kihirdették az általános mozgósítást, a hívek szeretett lelkiatyja kora reggel bejárta a falut s hívta szent misére, szent gyónásra és áldozásra hadba vonuló fiait, kik meg is jelentek mind, akiket azután a legméltóságosabb Oltáriszentséggel megáldott; majd mise után szép beszédet intézett hozzájuk. A kedves főtanító az iskola elé gyűjtötte össze a harcbavonulókat, hol a nemzeti zászló köré gyűlve elénekelték a Hymnust, majd a „Ferenc József azt üzenté“ nótá hangjai mellett az első kocsira szállott a derék öreg tanító s a zászlót magasan tartva kísérte fiait a vasuti állomásra. Széchenyi Dénes gróf kopenhágai követünk kastélyának egy részét sebesült tiszték részére rendezte be. Özv. Széchenyi Imréné grófnő pénzzel segíti úgy a sebesülteket, mint azoknak családjait. Örmezői birtokán 20 ágyat rendezett be a sebesültek számára s ellátásukról is ő gondoskodik. Széchenyi Lászlóné grófnő, Vanderbilt Gladys női személyzetével téli ruhákat készített a katonáknak. Payer Gézáne s kedves leánya fáradhatatlanul dolgoznak, s a katonáknak meleg ruhákat készítenek. Mikor katonavonatok mentek át Lövön az urasági kertésszel együtt mindenféle élelmet vittek ki számukra. Ifj. Széchenyi János gróf pénzzel segíti sebesült hőseinket, sőt első szarvasát, melyet a napokban lőtt, Sopronba küldte a sebesültek részére a kórházba. Klafszyk Henrik esperes plebános, Payer Gézáne és a helybeli tanítónő és tanító egy-egy családot látnak el élelemmel, kiknek férje a csatában van. A tanítónő tanítványaival köttet meleg ruhákat s varrat haskötőket; az anyagot hozzá a tanítónő fedezi. Ugyancsak ő küldött már Budapestre is a sebesültek részére fehérneműt, szappant, meleg ruhát stb. Az „aranyat-vasért“ mozgalomban is résztvett két tanítványával Fürst Annus és Máriaival, elküldvén összes ékszereiket. Fürst Sándorné 7 drb tollpárnát 2-2 huzattal, szappant, zsebkendőt, ingeket, törülközőket küldött Budapestre, úgyszintén Rupf Józsefné is. Mindezekért tehát a sopronhorpácsiakat a legnagyobb elismerés illeti.

A lelkes farádiak a katonáknak. Farádon Borsits jegyző lelkes felhívására, a háboruban levő katonák részére készítettek sok ér- és hasmelegítőt, hősapkát; a sebesültek segélyezésére a csornai árvaházban berendezett kórházhoz pedig beszállítottak 54 drb. baromfit, 45 zsák burgonyát, 6 zsák babot, 40 üveg befőttet, 1000 drb tojást, sok gyümölcsöt, azonkívül a lelkes farádi hölgyek összegyűjtötték egész kocsirakomány különféle fehérneműt és készpénzt. A község már a bevonulás napjától kezdve segélyt oszt az itthonmaradottak rászorult családtagjainak. A hazafias nemes cselekedett nem szorul dicséretre.

Kolera Sopronban. A bakteriologiai vizsgálat Bécsben megállapította, hogy Jeremiák István, galíciai származású katona ázsiai kolerában hunyt el, miről a belügyminiszternek jelentést is tettek. Szükséges tehát mindenki részéről a teljes éberség, amivel hireink közt első helyen már foglalkoztunk.

A járványkórházba eddig összesen 11 gyanus beteget szállítottak. Van köztük egy súlyosabb beteg, a többi elég jól érzi magát, valószínűleg nem kolerasok lesznek.

Tizenkettőt ütött az óra. Igaz, hogy úgy északon Galiciában, mint nyugaton Páris körül az összeroppanások idejéhez értünk. Feszült lélekkel, nagy izgalmak közepette várja mindenki az eredményt. A világeseményre a nap, az idő, sőt a Széchenyi-téren elhelyezett nagy világító óra is mintha megállt volna. Elért a tizenkettőhöz s nem tud tovább haladni. De már mióta és meddig? Elfoglalják Párist, kiverjük, leverjük az orosz és ami óránk megbénultan még mindig várni, állni fog. Szegény beteg katonáink a liceum ablakából pedig mohón lesik, egyre várják: mikor megy már odább az óramutató?

A népies előadások sorsa. Tekintettel a jelenlegi hadi állapotra az Országos Szabadoktatási Tanács csak folyó évi október hó első felében lesz abban a helyzetben, hogy az érdekeltekkel közölhesse, hogy a társadalomnak az 1914/15. tanévben helyenként meginduló szabadoktatási munkásságát a m. kir. közoktatásügyi kormány anyagilag mekkora mértékben fogja segélyezhetni, s így egyelőre ez ügyben a kir. tanfelügyelő nem fogad el bejelentést.

Kérelem. Felhívom igen tisztelt Polgártársaimat, hogy mindazok, akik a hadbavonult katonák részére melegruhát, vagy melegítőket készítettek, legyenek szivesek ezeket legkésőbb folyó évi szeptember hó 30-áig a polgármesteri hivatalba beküldeni, mert október hó 1-én a rendelkezésemre bocsájtott anyagot már elküldetnem kell. Dr. Töpler Kálmán, polgármester.

A helybeli katonai kórházak részére átengedő paplanokra vonatkozó felhívás tárgyalanná vált, mert a kórházparancsnokság azok beszerzése iránt egyéb uton gondoskodott. Dr. Töpler Kálmán, polgármester.

Árlejtési hirdetmény. Sopron szab. kir. város részére 1915. évre szükséges körülbelül 45—50 vagon porosz-szén szállításának biztosítására 1914. október hó 1-én árlejtést tartanak. Ajánlataikat legkésőbb a fent megjelölt időre, déli 12 órára a városi iktató hivatalban benyújtásuk az érdekeltek.

Felhívás illetve kérelem a hazai vadászterületek tulajdonosaihoz és bérlőihez. A harctéren sebesült, vagy megbetegedett vitéz katonáinknak száma az általuk aratott fényes győzelmek sorával arányban napról-napra szaporodik. Erre való tekintettel a magyar szent korona országainak vörös-kereszt egylete ama kérelemmel fordul hazánk vadászterületeinek tulajdonosaihoz és bérlőihez, hogy vadászsákmányuknak egy részét az említett célra áldozni sziveskedjenek. A vadat szállításra alkalmas kihűlt állapotban, a vörös-kereszt egylet címére, (Budapest, Hűtőház IX. Tóth Kálmán-utca 8—10. sz.) feladva kell továbbítani és erről egyidejűleg az egyletet (Budapest, I., Disz-tér 1. szám) levelezőlapon értesíteni.

Balf kénes gyógyfürdő forrásai páratlan hatásuk csúsz, köszvény és női bajoknál; lithiumos savanyuvize pedig vesebajoknál és tüdőhurutoknál a legjobb sikerrel alkalmazható. Felvilágosítást nyújt Balf gyógyfürdő igazgatósága, vagy a tulajonos: Wosinski István dr. örökös római gróf.

Hová menjünk szórakozni?

Fel az „Alm“ vendéglőbe, mely a soproni közönség kedves kiránduló helye.

Liesingi sör, jó borok és izletes ételek, úgyszintén a legpontosabb kiszolgálás. Számos látogatást kér **Horváth Antal** „Alm“-vendéglős.

Horváth József

hatós. enged. közvetítő-, cseléd-szerző-intézet és pincérügynök.

Sopron. Uj-utca 6. sz. Telefon 222.

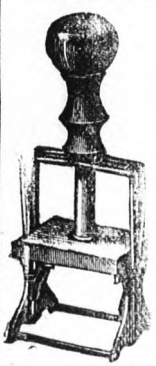

Közvetíték eladást és vevést, házakat, birtokokat, vendéglőket, löwereket, kerteket, lakásokat és mindennemű személyzetet. — Tartok egyszersmind egy lakáshirdetést kiadó lakásokra.

A legszebb és legolcsóbb **ruggyanta- bélyegzőt**

legjobb anyagból készít **Várad Ignác**
Sopron, Ötvös-utca 8. sz.

Alapított 1773. — Telefon 113.
Irógép-szállag s kellekek dús raktára.

Figyelem!

A hadsereg és a haza iránt való szeretetet nemcsak belsőleg érezni, de külsőségeiben is kifejezésre kell juttatni! — Levélírás alkalmával tehát használja előszeretettel a hazánkért harcoló hármasszövetség jelvényével ellátott „Éljen a Haza! — Éljen a Hadsereg!“ felirású levélpapírt és borítékot.

Ajánljuk továbbá a hadba-szálltakkal való levelezésre, külön e célra készített „Táboriposta“ borítékunkat, melyet, — úgy mint a kincstárit — a posta portómentesen szállítja.

10 drb. boríték (lehet „Tábori posta“ is) és 10 drb. finom levélpapír „Éljen a Hadsereg“ felirással, mind a kettő a hármasszövetségi jelvényvel ellátva . . . . . **80 fillér.**

100 boríték 100 levélpapírral tetszésszerűen név, avagy cég rányomással együtt **6 kor.**

Vidéki megrendelésnél a postadíjat mi fizetjük. Az összeg bélyegeken is beküldhető.

Tisztelettel:

Piri és Székely

könyvnyomda, könyvkötészet, vonalzóintézet
Sopron, Háromhátér 3. Megyei telefon 394.

Kiadójog-tulajdonos: Csukovits János.

TÖPFL ANTAL

diszletfestő és mázó

Szélmalom-utca 6. SOPRON. Rákóczy-utca 17.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, mint templomfestéseket stb. minden kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabb és művészies kivitelig. Kívánatra tervrajz és költségvetés.

Alapított 1835.

Alapított 1835.

HILD LIPÓT

okl. kőműfaragómester és cementárúgyáros

Sopron, Kőfaragó-tér 5. szám.

Ajánlom magamat mindennemű épület- és szobrászmunka, oltárok, szószékek elkészítésére. — **Gazdag raktár kész sirkövekben. — Nagy raktár mindennemű beton- és cement-árúkbán.**

Habermann Gyula

díszmű-, norinbergi és játékarúkereskedő

Sopron, Várkerület 81. sz.

Telefon-szám 371.

Olcsó árak! —

Figyelmes kiszolgálás!

Legnagyobb választék

**iskola-
táskákban!**

és minden e szakmába vágó cikkekben! Kiváló minőség! Olcsó ár!

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos, szabadalm. ablakszellőztető-készülék és önműködő zajnélküli ajtócsukó-készítő

BUDAPEST, VIII., József-utca 14

Mértékvétel végett szíveskedjék hozzám fordulni.

Ablakszellőztetők ára:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes . . . . . 25 K
Rendes ablakok iskolák, intézetek, magánlakásokhoz 13 K
Könnyebb, szimpla ablakokhoz . . . . . 9 K
Klozetablak . . . . . 7-60 K

Ablakszellőztető készülékeimet a következő nevezetesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi minisztérium, ref. főgimnázium, m. kir. Ludovica, a Kispesti áll. elemi iskolákban; több kórházban, iskolában és vidéken is kitűnőnek bizonyultak. :: :: ::

Szabadalmi szám 16.794.
Költségvetések ingyen 15.000 drb már használatban